

## Послання про природні кровотечі у жінок

رسالة في الدماء الطبيعية للنساء

فضيلة الشيخ

محمد بن صالح العثيمين

## Вступ

Хвала Аллагу, прославляємо Його, звертаємося до Нього за допомогою, просимо у Нього прощення та каємося перед Ним, просимо у Аллага захисту від зла наших душ та зла наших справ. Кого наставить Аллаг на прямий шлях, того ніхто не зіб'є, а кого зіб'є, того ніхто не наставить. І свідчу, що немає жодного божества, достойного поклоніння, окрім Аллага, Він єдиний Бог і немає у нього співтоваришів, та свідчу, що Мухаммад – Його раб та Його посланець, мир йому та благословення, а також його роду, сподвижникам та тим, хто слідує за ними найкращим чином до Судного Дня.

А затим:

Воістину, кровотечі, яких зазнає жінка, а саме: місячні (*хайд*), тривалі кровотечі (*ісмїхада*) та пологове очищення (*ніфас*) – із важливих речей, в яких є потреба у роз'ясненні та знанні їх норм (*хукм*), відділенні помилкового від правильного у словах вчених про ці речі. І необхідно, щоб рішення про силу чи слабкість доказу приймалося у світлі того, із чим прийшла Книга Аллага та Сунна.

По-перше, тому що це два основні джерела, на яких вибудовуються постанови Всевишнього Аллага, виконуючи які, Його раби поклоняються Йому, і якими Аллаг зобов'язав своїх рабів.

По-друге, у спиранні на Книгу Аллага та Сунну умиротворення для серця, радість і благо для душі, виправдання та захист.

По-третє, усе, що суперечить Книзі Аллага та Сунні не приймається як доказ, але Коран та Сунна приймаються, як доказ.

Таким чином, немає іншого доказу, окрім слів Всевишнього Аллага та слів Його Посланця (мир йому та благословення), а також достовірних слів вчених із сподвижників за умови, що у Книзі Аллага та Сунні немає того, що суперечить їм, та не суперечать їм слова іншого сподвижника, а якщо у Книзі Аллага та його Сунні є те, що суперечить сподвижникам, необхідно брати те, що у Писанні та Сунні, а якщо є суперечність між словами сподвижників необхідно зважувати між словами та брати те, що має перевагу, відповідно до слів Всевишнього: *“І якщо ви почнете сперечатися про щось, то зверніться із цим до Аллага та Його Посланця, якщо віруєте ви в Аллага та в Останній День! Це ліпший і кращий наслідок”* (сура “Ан-Ніса”, 59).

І це коротке послання є наслідком потреби у роз'ясненні стану цих кровотеч та їх норм.

## Розділ перший. Значення місячних та їх мудрість

Слово *حيض* (*хайд*) у арабській мові значить потік чогось та рух цього потоку.

У Шаріаті це означає: кровотеча, що буває у жінки (місячні) відповідно до її природи, без будь-яких причин у відомі періоди часу.

І це природна кровотеча – не внаслідок хвороби, рани, викидня чи народження дітей. І через те, що це кровотеча природна, вона відрізняється залежно від стану жінки, середовища, у якому вона перебуває, та її оточення, тому жінки відрізняються у цьому питанні очевидною і явною різницею. І мудрість у цьому: коли ембріон перебуває в череві його матері, він не може живитися тим, чим живиться той, хто перебуває назовні, і наймилосердніше до цього ембріона творіння не зможе дати йому що-небудь із їжі, в той же час Всевишній Аллаг зробив у жінці кров'яні виділення, якими живиться ембріон в утробі його матері, не маючи потреби у їжі чи травленні, що проникають до його тіла через пуповину, так що надходить кров до його судин і він живиться цим. Преславний Аллаг, найкращий із творців.

І це мудрість у місячних, і тому, якщо жінка завагітніла перериваються у неї місячні, не повторюються у неї менструальні цикли, хіба що інколи, і так само жінки, що годують грудьми, мало серед них тих, у кого є менструації, особливо на початку годування.

## Розділ другий. Час місячних та їх тривалість

Слова стосовно цього розділу розглядаються із двох позицій:

Перша: вік, коли починаються місячні;

Друга: тривалість місячних.

Перша позиція: вік, в якому в переважній більшості відбуваються місячні – між дванадцятьма та п'ятдесятьма роками, і можуть відбуватися у жінки до цього віку і після цього залежно від стану жінки, середовища, у якому вона живе та її оточення.

І вчені, нехай помилує їх Аллаг, розійшлися у думках: чи вік, у якому відбуваються місячні має чітку межу, так що жінка не має місячних ні до цього, ні після цього, а те, що відбувається до цього чи після цього – шкідлива кровотеча, а не місячні? Вчені суперечать стосовно цього. Сказав Ад-Дарімі, після того, як згадав суперечності: *“Я вважаю усе це помилкою, тому що основа у цьому всьому – наявність, і в якій би кількості це не було виявлено, у будь-якому стані чи віці – це обов'язково вважається місячними. А Аллаг знає краще”* (1/386 المجموع شرح المذهب)

І те, що сказав Ад-Дарімі – істина, і це те, що обрав шейх Ісламу Ібн Теймійя, і коли жінка бачить менструальну кров – вона вважається такою, що перебуває у стані місячних, навіть якщо їй менше дев'яти років чи більше п'ятидесяти. Це тому, що норми, що стосуються місячних, Аллаг та Його Посланець зв'язали із їх наявністю, і Аллаг та Його посланець не визначили певного віку, тому повертатися необхідно до факту наявності, із яким зв'язані норми. А визначення певного віку вимагає доказів із Книги Аллага та Сунни, а там таких доказів немає.

Друга позиція: а саме тривалість місячних, тобто тривалість часу.

Вчені дуже сильно розійшлися у цьому, і є орієнтовно шість чи сім думок.

Сказав Ібн Мунзір: *“Сказала одна група: “Немає у мінімуму та максимуму місячних межі у днях”*”. І я кажу, що ці слова подібні попереднім словам Ад-Дарімі, і це обрав шейх Ісламу Ібн Теймійя, і це вірна думка, оскільки на це вказують Книга Аллага, Сунна та тлумачення.

**І перший доказ** – це слова Всевишнього: *“Тебе запитують про місячні. Скажи: “Вони спричиняють страждання. То ж не торкайтеся дружин під час місячних їхніх. Уникайте зносин із ними, поки не очистяться вони”* (сура “Аль-Бакара”, 222), тобто Аллаг зробив суттю заборони очищення, але не тривалість дня та ночі, і не три ночі і не п'ятнадцять днів і це вказує на те, що причина цієї постанови – наявність місячних чи їх відсутність, і коли виявлено місячні, тоді і діє ця постанова, а коли жінка очистилася, тоді і не діють норми, пов'язані із цим.

**Другий доказ:** те, що передається у “Сахіх” Мусліма, що Пророк, мир йому та благословення, сказав Аїші, коли у неї були місячні і вона перебувала у стані іхраму під час умри (малого паломництва): *“Роби усе те, що робить паломник, але не здійснюй обхід навколо Дому, доки не очиститишся”*. І вона сказала: *“Коли був день жертвоприношення я очистилася”* (хадіс 4/30). І у “Сахіх” Аль-Бухарі передається, що Пророк, мир йому та благословення сказав їй: *“Зачекай, і коли очиститишся, виходь до ат-Танім”* (місце між Меккою та Медіною - примітка перекладача). (3/610 Розділ “Винагорода за умру за величиною втоми”). І Пророк, мир йому та благословення, зробив суттю заборони стан очищення, а не певний час і це вказує, що норми пов'язані із наявністю чи відсутністю місячних.

**Третій доказ:** що усі ці обмеження та роз'яснення, які згадали із вчених-факігів ті, хто згадав, стосовно цього питання, відсутні у Книзі Всевишнього Аллага, і немає їх у Сунні Посланця Аллага, мир йому та благословення, хоча потреба, навіть необхідність, вимагає роз'яснення цього. І якби це було із того, що раби зобов'язані знати, щоб проявляти своє поклоніння Аллагу за допомогою цього, то Аллаг і Його Посланець роз'яснили б це явним поясненням кожному, враховуючи важливість норм, пов'язаних із цим питанням із молитви, посту, шлюбу, розлучення, спадку та інших норм, подібно тому, як Аллаг і Його Посланець роз'яснили кількість молитов, їх час, їх поясні та земні поклони та закят: майно, з якого береться закят, його частини, його розмір і кому призначений, та піст: його тривалість і його час, і хадж та інше, навіть норми споживання їжі та пиття, сну та інтимних подружніх стосунків, сидіння, входу у дім і виходу із нього, норми справляння потреби, аж до того скільки разів користуватися камінцями у випадку очищення за їх допомогою, та усе інше із докладних речей, якими Аллаг завершив релігію і довів до повноти свою милість віруючим, так як сказав Всевишній: *“Ми зіслали тобі Писання як пояснення кожної речі”* (сура “Ан-Нахль”, 89). І сказав Всевишній: *“Це не вигадана розповідь, але підтвердження того, що було раніше, розрізнення кожної речі, прямий шлях і милість для віруючих людей”* (сура “Йусуф”, 111).

А якщо ці обмеження та роз'яснення відсутні у Книзі Всевишнього Аллага та у Сунні Посланця Аллага, мир йому та благословення, очевидно, що немає нічого, щоб повірити цьому, а є лише спирання на назву “місячні” (хайд), із якою пов'язані шаріатські норми, залежно від наявності чи відсутності місячних, і цей доказ, тобто, я маю на увазі, що відсутність згадки норм у

Книзі Аллага та у Сунні, вказує на те, що немає потреби звертати на це увагу – це допоможе тобі у цьому питанні, а також у інших питаннях, тому що шаріатські норми не підтверджуються нічим іншим, крім доказу із Книги Аллага чи Сунни Його Посланця, мир йому та благословення, чи відомим *іджма́* (одноголосною думкою), чи вірним *ки́ясом* (судженням за аналогією). Шейх Ісламу Ібн Теймійя сказав у одній із його основ: “Звідси, із назвою “місячні” (хайд) Аллаг зв’язав численні норми у Книзі Аллага та Сунні, але не визначив ні їх мінімуму, ні їх максимуму, ні тривалість очищення між двома циклами місячних, хоча загалом умма має велику потребу у цьому, і мова не розділяє між однією мірою та іншою і той, хто встановлює у цьому якусь межу, той суперечить Писанню та Сунні” (с.35 із “Послання про імена, із якими у шаріаті пов’язані норми та правила”).

**Четвертий доказ** – звертання уваги на будь-яке послідовне вірне порівняння (*ки́яс*), у тому, що Всевишній Аллаг, приписав місячні, хоча вони є му́кою і стражданням, і коли б не були виявлені місячні, є також і страждання, і немає різниці між другим днем і першим, ні між четвертим та третім, ні між шістнадцятим чи п’ятнадцятим, ні між вісімнадцятим і сімнадцятим, місячні – це місячні, і страждання – це страждання.

Причина є у двох днях у однаковій мірі, як же можна розділяти норми та правила між двома днями, хоча вони мають однакову причину? Хіба це не суперечить правильному порівнянню? Хіба не є правильним порівнянням зрівняти обидва дні у рішенні, через те, що у них однакова причина?

**П’ятий доказ** – протиріччя у висловлюваннях тих, хто хоче встановити якісь межі та їх несумісність. Це вказує лише, що у питанні немає того доказу, до якого треба звертатися, тобто це судження (*іджтіга́д*), у яких може бути і помилка, і істина, немає тут ні одної норми, яка мала б перевагу над іншою, а вихід із будь-якої суперечки – повернення до Писання та Сунни.

І якщо стало очевидним, що не існує мінімальної чи максимальної межі для місячних, то це висловлювання має перевагу, то знай же, що будь-яка природна кров, у якої немає причини через рану чи щось інше – це менструальна кров, незалежно від часу чи віку, крім випадку, коли кровотеча постійна і не припиняється ніколи, або припиняється на незначний термін, наприклад, на день чи два протягом місяця. У такому разі це *істіха́да*, і далі, якщо дозволить Всевишній Аллаг, буде роз’яснення що таке *істіха́да* і які її норми.

Сказав шейх Ісламу Ібн Теймійя: “Основа у тому, що усе, що виходить із матки – це місячні, доки не буде доказу, що це *істіха́да*”. І сказав також: “І яка б не була кров – це місячні, якщо невідомо, що це кров із судин чи із рани” (див. попереднє джерело с.36, 38).

І це висловлювання, що має перевагу через доказ, і воно також найближче для розуміння, і найлегше у реалізації та практиці, аніж те, що згадують ті, хто хоче встановити конкретні межі, і що відповідає цьому, те має більшу перевагу у тому, щоб це було прийнято, оскільки це узгоджується із духом релігії Іслам і її правилом, а саме полегшення та легкість. Сказав Всевишній Аллаг: “Аллаг не зробив у релігії жодних труднощів” (Аль-Хадж, 78). І сказав Пророк, мир йому та благословення: “Воістину, релігія – це легкість, і хто б не намагався ускладнити релігію, зазнає поразки, то ж направляйте на прямий шлях, наближайтеся до істини і радуйте” (Аль-Бухарі). І було нормою поведінки Пророка, мир йому та благословення, що він, коли мав два варіанти вибору, завжди обирав найлегший із них, який не був гріхом.

### Місячні у вагітних

У переважній більшості, якщо жінка вагітніє, то переривається у неї кровотеча. Сказав Ахмад, нехай змилюється над ним Аллаг: “Воістину жінка знає про вагітність за перериванням кровотечі”. Якщо вагітна жінка побачила кров, і це відбулося незадовго до пологів, як то два дні чи три разом із переймами, то це пологове очищення (*ніфа́с*), а якщо це відбулося задовго до пологів, або незадовго до пологів, але без переймів, то це не пологове очищення (*ніфа́с*), але чи являється це місячними із відповідними нормами, чи це шкідлива кровотеча, на яку не поширюються норми місячних?

У цьому є суперечності між вченими, але вірним є те, що це – місячні, якщо це відбулося, як зазвичай у жінки, тому що основа у тому, що яка б кровотеча не сталася у жінки, це – місячні, якщо не існує причини, через яку це не можна назвати місячними, і в Писанні та у Сунні немає нічого, що б заперечувало можливість місячних у вагітної.

І це мазгаб Маліка та Аш-Шафії і це те, що обрав шейх Ісламу Ібн Теймійя, про що він сказав у “Іхтіяра́т”, с. 30, і це передавав Аль-Байгакі від Ахмада, більше того, повідомив, що він

повернувся до цієї думки. Таким чином із місячними у вагітної ті ж правила, що у місячних невагітної, окрім двох питань:

1. Розлучення – заборонено давати розлучення тій, якій необхідно дотримуватися встановленого строку (*idda*) під час місячних, якщо вона не вагітна, але не заборонено для вагітної, тому що давати розлучення під час місячних невагітній суперечить словам Всевишнього: *“Коли розлучається ви із жінками, то розлучайтеся із ними відповідно до встановленого періоду”* (сура “Ат-Таяк”, 1). Що стосується розлучення вагітної у стані місячних, то тут протиріччя немає. Оскільки той, хто дав розлучення вагітній, дав їй розлучення у встановлений період, незалежно від того, є у неї місячні, чи ні, тому що її строк (*idda*) – час вагітності, тому не забороняється їй давати розлучення після подружніх інтимних стосунків, на відміну від інших.

2. Строк розлучення вагітної завершується після пологів, незалежно від того були у неї місячні чи ні, відповідно до слів Всевишнього: *“У вагітних же він займає час до пологів їхніх”* (сура “Ат-Таяк”, 4).

### Розділ третій. Несподіванки під час місячних

Несподіванки під час місячних можуть бути декількох видів:

**Перший вид: збільшення чи зменшення** – наприклад, зазвичай у жінки місячні були шість днів, але кровотеча продовжується на сьомий, чи зазвичай місячні сім днів, але очищення настало на шостий день.

**Другий вид: настання раніше чи із затримкою**, наприклад, зазвичай місячні у неї настають в кінці місяця, але вона побачила їх на початку місяця, або зазвичай місячні на початку місяця, але бачить їх у кінці місяця. І вчені розійшлися у думках у рішенні стосовно цих двох видів, але істина у тому, що коли жінка бачить менструальну кров, тоді у неї і місячні, і коли очистилася, тоді й очистилася, і все одно, місячні більше чи менше, ніж зазвичай, настали раніше чи пізніше, і доказ на це згадувався у попередньому розділі, оскільки норми, що стосуються місячних пов’язані із їх наявністю.

І це мазгаб Аш-Шафії та вибір шейха Ісламу Ібн Теймійї і вважав це сильним аргументом автор “Аль-Мугні” і підтримував це і сказав: *“Якби звичка бралася до уваги, так, як це було згадано у мазгабі, то це б роз’яснив Пророк, мир йому та благословення, своїй уммі, і не було б затримки роз’яснення цього питання, оскільки не дозволяється затримувати роз’яснення, коли є у ньому потреба, і його дружини та інші жінки мали потребу у роз’ясненні цього питання завжди, а Він ніколи не був неуважним у роз’ясненні цього, і не прийшла від Нього, мир йому та благословення, згадка звички, ні її роз’яснення, окрім випадку жінки, у якої істіхада, іншого немає”* (“Аль-Мугні”, 1/353).

**Третій вид: жовтий чи темний відтінок**, так, що жінка бачить жовту кров, як із рани, або темну, між жовтим та чорним, то якщо це відбулося під час місячних, чи з’явилося із місячними перед очищенням, то це – менструація із відповідними нормами і правилами, а якщо це сталося після очищення, то це не місячні, відповідно до слів Умм Атиййа, нехай буде задоволений нею Аллаг: *“Ми не звертали уваги на жовті чи темні виділення після очищення”*. Це переказує Абу Давуд із достовірним існадом і це також переказує Аль-Бухарі без додавання слів *“після очищення”*, але він роз’яснив це у своїх словах: *“Розділ про жовті чи темні виділення, що з’явилися не під час місячних”*. І сказано у роз’ясненні цього (книга “Фатх аль-Барі”): *“Цим він вказує на збирання між хадісом Аїші, який був раніше, стосовно її слів “Доки не побачите хустинку білою” та між хадісом Умм Атиййа, що згаданий у розділі, що те, тобто хадіс Аїші стосується ситуації, коли жовті чи темні виділення помічені під час місячних, а у всіх інших ситуаціях – так, як сказала Умм Атиййа”*

І хадіс Аїші, на який було вказано, це те, чим Аль-Бухарі впевнено пов’язав із цим, перед цим розділом, що жінки використовували пробник (річ, яку вкладала жінка у себе, щоб знати чи залишилося із слідів місячних що-небудь) із тканини (бавовни) і якщо там жовтий відтінок, каже *“Не поспішай, доки не побачиш хустинку білою”*, а біла хустинка – це біла рідина, яку виділяє матка по завершенню місячних.

**Четвертий вид: переривання місячних**, так, що жінка бачить одного дня кров, а іншого дня – очищення і тому подібне, і тут є два стани:

**Перший стан:** коли це відбувається із жінкою завжди і весь час, то це вважається кров’ю *істіхада* із відповідними нормами;

**Другий стан:** коли це не відбувається безперервно із жінкою, але проходить певний час і є певний час стан справжнього очищення. І вчені розійшлися у думках стосовно цього очищення, нехай змилується над ними Аллаг. Чи дійсно це вважати очищенням, чи поширюються на це норми місячних? Мазгаб аш-Шафії у найбільш вірному із його висловлювань, що на це поширюються правила місячних і це являється місячними, і це вибір шейха Ісламу Ібн Теймійї та автор книги “Аль-фаїк” і це мазгаб Абу Ханіфи, тому що не звертається увага тут на білу хустинку, тому що якби це було очищенням, то було б те, що перед цим місячними і те, що після нього – місячними, і ніхто цього не говорить, а якби було не так, то строк очікування, що рахується за місячними циклами (*idda*), завершився б за п’ять днів, тому що, якби це було очищенням, то виникли б великі труднощі із купанням та іншим кожні два дні, а труднощі відсутні у цьому шаріаті, хвала Аллагу.

І відомо із мазгабу ханбалітів, що наявність крові – це місячні, а відсутність – стан очищення, крім випадку, коли сукупність цих двох станів перевищує найбільші місячні, у такому разі кров, що перевищує ці межі буде вважатися *istihāda*. І сказав автор “Аль-Мугні”, вказуючи, що переривання кровотечі, якщо відбулося на період менше дня, не вважається очищенням, основуючись на переказі, який ми оповідали стосовно полового очищення (*niḥās*), що не звертається увага на те, що менше дня і це достовірно, з дозволу Аллага, оскільки кров іде одного разу і зупиняється іншого, а у зобов’язанні купатися після очищення щогодини труднощі, що відкидаються, відповідно до слів Всевишнього: “Він не зробив вам у релігії труднощів” (сура “Аль-Хадж”, 78). І сказав: “Основуючись на цьому переривання кровотечі менш, ніж на день не являється очищенням, окрім випадку, коли жінка бачить те, що вказує на очищення, наприклад, якщо зупиняється кровотеча в кінці її звичного циклу, чи жінка бачить білу хустинку”

**П’ятий вид:** сухість у крові, так, що жінка бачить лише вологу, то якщо це було під час місячних чи поєднано із ними перед очищенням – то це вважається місячними, але якщо це сталося після очищення – то це не місячні, тому що суть цього стану пов’язана із наявністю жовтих чи темних виділень і правила, що стосуються цього такі, як і у цих виділень.

## Розділ четвертий. Норми і правила, що стосуються місячних

У місячних є багато норм і правил, більше двадцяти, згадаємо те, у чому ми бачимо потребу.

**Перше: Молитва:** заборонено жінці під час місячних здійснювати молитву, обов’язкову та додаткову, і не буде вона правильною, і так само молитва не являється обов’язком для неї, окрім випадку, що вона застала час для одного повного ракаату (один поясний та два земні поклони), тоді молитва для неї обов’язкова, незалежно від того, вона застала молитву на початку часу чи в кінці.

**Приклад цього на початку:** у жінки почалися місячні після заходу сонця через час, рівний одному ракаату, то ж обов’язковим для неї, коли очиститься здійснити цю молитву, тому що вона застала із часу вечірньої молитви час, що достатній для здійснення одного ракаату.

**Приклад цього в кінці:** жінка очистилася перед сходом сонця, і залишився час для одного ракаату, отож здійснення ранкової молитви є для неї обов’язковим після очищення, тому що вона застала частину часу, достатню для здійснення одного ракаату.

Якщо ж жінка не застала часу, достатнього для здійснення повного ракаату (наприклад, місячні почалися за мить після заходу сонця чи жінка очистилася за мить перед сходом сонця), то на ній немає обов’язку здійснювати молитву, у відповідності до слів Пророка, мир йому та благословення, “Хто застав хоча б один із ракаатів молитви, той застав молитву” (Аль-Бухарі, Муслім), із цього зрозуміло, що той, хто застав менше одного ракаату, той не застав молитви.

А якщо жінка застала час післяобідньої молитви (*аср*), то чи зобов’язана вона здійснити обідню молитву (*зугр*) разом із післяобідньою (*аср*), або застала ракаат із останньої нічної молитви (*іша*), то чи обов’язково їй здійснювати вечірню молитву (*магриб*) із нічною (*іша*)?

У цьому є суперечності серед вчених, але правильним є те, що на ній лежить обов’язок здійснювати лише ту молитву, час якої вона застала, тобто лише післяобідню (*аср*) або останню нічну молитву (*іша*) у відповідності до слів Пророка, мир йому та благословення: “Хто застав ракаат із післяобідньої молитви перш, ніж сонце зайде, той застав післяобідню молитву” (Аль-Бухарі, Муслім), але Пророк, мир йому та благословення, не сказав: “Той застав обідню та післяобідню молитви”, так само як і не згадав про обов’язок здійснити обідню молитву (*зугр*), а основою є невинність та захищеність і це мазгаб Абу Ханіфи та Маліка, що переказується від них у “Шарху-ль-мазгаб” (3/70).

Що стосується поминання Аллага, слів “Аллаг найвеличніший”, “Пресвятий Аллаг”, “Хвала Аллагу”, слів “З іменем Аллага” при споживанні їжі та інших, читання хадісів, фікгу, дуа, звертання за захистом за допомогою дуа, слухання Корану, то жінці не забороняється ніщо із цього, і переказується у збірниках “Сахіх” Аль-Бухарі та Мусліма та інших, що Пророк, мир йому та благословення перебував у кімнаті Аіши, нехай Аллаг буде задоволений нею, опирався на неї, коли у неї були місячні, і він читав при цьому Коран.

Також у збірниках “Сахіх” Аль-Бухарі та Мусліма є, що Умм Атиййа, нехай Аллаг буде задоволений нею, чула, що Пророк, мир йому та благословення, говорив: *“Нехай виходять молоді дівчата та дівчата, що перебувають у своїх домівках, і ті, у кого є місячні (мається на увазі на святкові молитви) але нехай жінки під час місячних стороняться молитовної кімнати”*.

Що стосується читання жінкою під час місячних Преславного Корану самотійно, шляхом читання очима чи розмірковування у серці без читання вголос, то у цьому немає біди, наприклад, коли кладеться сувій чи дошка і вона дивиться на аяти та читає їх у серці. Казав ан-Нававі у “Шарху-ль-мазгаб”: *“Це дозволено без будь-яких суперечностей”* (2/382). Якщо ж вона читає вголос, то більшість вчених на тому, що це заборонено і не дозволено.

Сказали Аль-Бухарі, Ібн Джарір, Ат-Табарі, Ібн Мунзір: це дозволено, і передається від Малика та Аш-Шафії у старому висловлюванні, що переказується від них у “Фатху-ль-барі” і згадує Аль-Бухарі коментуючи від Ібрагіма ан-Нахаї, що немає біди, якщо жінка читає аяти.

І переказав шейх Ісламу Ібн Теймійя у “Аль-Фатаві” збірку Ібн Касима: *“У забороні для неї Корану немає Сунни в основі, оскільки слова “Нехай не читає жінка під час місячних та хто не очистився (після статевого акту чи виділень, що сталися під час сну – примітка перекладача) що-небудь із Корану” – це хадіс слабкий, у чому згодні знавці хадісів. Адже жінки теж мали місячні в часи Пророка, мир йому та благословення, і якби читання Корану було забороненим їм, як молитва, то це було б із того, що заборонив Пророк, мир йому та благословення, своїй общині і цьому навчалися б матері правовірних, і це було б тим, що переказувалося б серед людей, але якщо ніхто не переказував від Пророка, мир йому та благословення, у цьому питанні заборон, то не можна робити це харамом, знаючи, що він не забороняв цього. Але якщо він не забороняв цього, хоча місячних було багато у його час, то так ми визнаємо, що це не заборонено”* (62/191).

І після того, як ми знали суперечності вчених, необхідно сказати: краще жінці під час місячних не читати Коран вголос, хіба що у цьому є потреба, наприклад, вона – вчителька, тому потребує декламації ученицям; чи на екзамені, коли учениця потребує читання вголос для іспиту тощо.

**Друге: Піст.** Жінці під час місячних піст заборонений, обов’язковий та добровільний, і недійсний він, але вона зобов’язана компенсувати фард із посту у відповідності до хадісу Аіши, нехай Аллаг буде задоволений нею: *“Це ставалося із нами (тобто місячні) і нам було наказано здійснити піст у інший час, але не вимагалось здійснити молитву”* (Аль-Бухарі, Муслім), і якщо у жінки почалися місячні і вона дотримується посту, то її піст недійсний, навіть якщо це сталося безпосередньо за хвилину до заходу сонця і вона зобов’язана компенсувати піст за цей день, якщо він був фардом. Але якщо вона відчула рух місячних перед заходом сонця, але вони вийшли лише після заходу сонця, то її піст повний, не анулюється відповідно до достовірного висловлювання, тому що не існує ніяких норм стосовно крові, що перебуває всередині тіла, і тому, що Пророк, мир йому та благословення, коли його запитали про жінку, яка бачить у своєму сні те, що бачить чоловік, чи є обов’язковим для неї купання, відповів: *“Так, якщо вона побачила рідину”*, тобто постанова зв’язана із побаченими виділеннями, а не із їх рухом. Так само норми місячних пов’язані лише із побаченим зовні, а не із їх рухом.

І якщо настав світанок коли у жінки були місячні, то недійсний її піст цього дня, навіть якщо вона очиститься після світанку за мить.

А якщо вона очистилася безпосередньо перед самим світанком, то постує і піст її вірний, навіть якщо вона покупається після світанку, так як і неочищений (**після статевого акту чи виділень, що сталися під час сну – примітка перекладача**), який мав намір постувати, хоча він неочищений і покупався лише після виходу сонця, його піст вірний, відповідно до хадісу Аіши, нехай Аллаг буде задоволений нею: *“Пророк, мир йому та благословення, прокидався неочищеним після подружніх інтимних стосунків, не після полюції, потім постився у Рамадан”* (Аль-Бухарі, Муслім).

**Третє: Обхід (таваф) Дому** – заборонено жінці обходити Каабу, незалежно це фард, чи це добровільно, і не буде вірним у неї, відповідно до слів Пророка, мир йому та благословення, Аіші,

коли у неї почалися місячні: *“Роби те, що роблять паломники, але не обходь Дім, доки не очиститися”*.

Що стосується решти діянь, таких як біг між Сафа та Марва, стояння на Арафаті, перебування у Муздаліфа та Міна, кидання каміння та інші обряди хаджу та умри, то це не заборонено їй. Основуючись на цьому, якщо жінка почала обхід, будучи очищеною, а потім почалися місячні безпосередньо після початку обходу, чи під час бігу, то у цьому немає біди.

**Четверте: спадає з неї необхідність прощального тавафу** – і якщо жінка завершила обряди хаджу та умри, потім почалися у неї місячні перед від'їздом у її країну і продовжувалися до її від'їзду, то вона виїжджає без прощання, відповідно до хадісу Ібн Аббаса, нехай буде задоволений ними обома Аллаг: *“Людям було наказано, щоб останній обряд був біля Дому, але це не вимагається від жінки під час місячних”* (Аль-Бухарі, Муслім).

І небажано жінці під час місячних при прощанні приходити до дверей Забороненої Мечеті із дуа, оскільки це не переказується від Пророка, мир йому та благословення. Поклоніння ґрунтується на переданні, а передання від Пророка, мир йому та благословення, заперечує це. І у історії Сафійї, нехай Аллаг буде задоволений нею, коли у неї почалися місячні після тавафу у день жертвоприношення, переказується, що Пророк, мир йому та благословення, сказав їй: *“Тоді нехай іде звідси”* (Аль-Бухарі, Муслім). Але не наказав іти до дверей мечеті, і якби це було законом, то він би роз'яснив це.

Що стосується тавафу у хаджі та умрі, то обов'язковість його не спадає із неї, а навпаки, вона здійснює його, якщо очистилася.

**П'яте: перебування у мечеті** – заборонено жінці під час місячних перебувати у мечеті, навіть у молитовній кімнати у свята, відповідно до хадісу Умм Атії, нехай Аллаг буде задоволений нею, що вона чула, що Пророк, мир йому та благословення, говорив: *“Нехай виходять молоді дівчата та дівчата, що перебувають у своїх домівках, і ті, у кого є місячні”* і в ньому є слова *“нехай жінки під час місячних стороняться молитовної кімнати”*. (Аль-Бухарі, Муслім)

**Шосте: подружні інтимні стосунки** – її чоловіку заборонено мати вагінальний статевий акт із нею, і їй заборонено давати можливість для цього.

Відповідно до слів Всевишнього: *“Тебе запитують про місячні. Скажи: “Вони спричиняють страждання. То ж не торкайтеся дружин під час місячних їхніх. Уникайте зносин із ними, поки не очистяться вони”*” (Сура “Аль-Бакара”, 222). Тут мається на увазі від словом “місячні” час місячних і їх місце, тобто статевий орган. Відповідно до слів Пророка, мир йому та благословення: *“Робіть що завгодно, крім вагінального статевого акту”* (Муслім).

Мусульмани одноголосні у забороні вагінального статевого акту із жінкою під час місячних, то ж не дозволяється будь-кому, хто вірує у Аллага та Останній день, прямувати до цього ганебного діяння, на заборону якого вказує Книга Всевишнього Аллага, Сунна Його Посланця, мир йому та благословення та одноголосна думка мусульман (*іджма*). Хто ж зробив це – той ворог Аллага та Його Посланця і слідує не шляхом віруючих. Сказано у збірнику “Шарху-ль-мазгаб” (6/374): *“Сказав Аш-Шафії: “Хто зробив це, той зробив великий гріх”. Сказав: сказали наші товариші та інші: “Той, хто вважає халялем статевий акт із жінкою у стані місячних, той - невіруючий”*. Кінець цитати. Слова ан-Нававі.

Але чоловіку дозволено, хвала Аллагу, те, чим він може позбутися свого бажання без статевого акту, наприклад, поцілунки, обійми чи невагінальний статевий акт, але краще, щоб він не робив цього в області між пупцем та колінами без перепони, відповідно до слів Аїші, нехай Аллаг буде задоволений нею: *“Пророк наказував мені прикритися ізаром і мав зі мною зносини, коли у мене були місячні”* (Аль-Бухарі, Муслім).

**Сьоме: Розлучення** – чоловіку заборонено давати розлучення жінці під час місячних, відповідно до слів Всевишнього: *“Коли розлучаєтеся ви із жінками, то розлучайтеся із ними відповідно до встановленого періоду”* (сура “Ат-Таяк”, 1), тобто тоді, коли жінки можуть почати рахунок відомого строку (*ідда*) під час розлучення. І це може бути лише, якщо чоловік дав їй розлучення під час вагітності чи очищення без статевого акту, тому що якби їй дали розлучення під час місячних, то строк для *ідда* не настав, оскільки місячні, під час яких вона отримала розлучення, не вважаються строком *ідда*; якщо жінка розлучена у стані очищення після статевого акту, строк *ідда* невідомий, оскільки невідомо, чи вона завагітніла від цього статевого акту щоб рахувати *ідда* за вагітністю, або не завагітніла, тоді *ідда* рахується за місячними, і якщо достовірно невідомо, який строк *ідда*, заборонено давати розлучення, доки становище не проясниться.



І давати розлучення жінці під час місячних – харам відповідно до попереднього аяту. І у збірниках “Сахіх” Аль-Бухарі та Мусліма та у інших переказується хадіс Ібн Умара, що він дав розлучення своїй дружині, коли у неї були місячні і Умар повідомив про це Пророку, мир йому та благословення, і розсердився Посланець Аллага, мир йому та благословення, сказавши: *“Накажи йому, нехай поверне її, потім хай залишить її, доки не очиститься, потім знову почнуться місячні, потім очиститься, потім, якщо бажає, нехай залишить її, або якщо захоче, дасть розлучення до того, як її торкнеться. Це строк очікування (ідда), який наказав Аллаг, протягом якого жінка отримує розлучення”*.

І якщо чоловік дав розлучення дружині під час місячних, то він грішник і він зобов’язаний розкаятися і зобов’язаний повернути жінці її опіку, щоб розлучити її законним розлученням, що відповідає повелінню Аллага та Його Посланця і залишає її після її повернення, доки вона не очиститься від місячних, під час яких дав їй розлучення, потім доки не будуть у неї місячні другий раз, потім, якщо очистилася, якщо бажає залишає її, а якщо бажає дає розлучення до статевого акту із нею.

Винятком у забороні розлучення під час місячних є три питання:

1. Якщо розлучення було дано до того, як чоловік залишився на самоті із нею чи торкнувся її, то немає біди, якщо він дав їй розлучення під час місячних, тому що в такому разі вона не зобов’язана вичікувати строк *ідда*, і таке розлучення не буде суперечити словам Всевишнього *“давайте їм розлучення у встановлені строки”*.

2. Якщо місячні були під час вагітності, роз’яснення причини цього було раніше.

3. Якщо розлучення дається в обмін на відшкодування, нічого страшного, якщо дасть їй розлучення, коли у неї місячні.

Наприклад, коли між подружжям є суперечність та погана близькість, тоді чоловік бере компенсацію, щоб розлучити її і це дозволено, навіть якщо у неї місячні, у відповідності до хадісу Ібн Аббаса, нехай буде задоволений Аллаг ними обома, що жінка Сабіта бін Кайса бін Шаммаса прийшла до Пророка, мир йому та благословення і сказала: *“О Посланець Аллага, воістину я не бачу недоліків у ньому, ні у характері, ні у релігії, але мені не подобається невір’я у Ісламі”*. І сказав Пророк, мир йому та благословення: *“Ти повернеш йому його садок?”*. Вона сказала: *“Так”*. Сказав Посланець Аллага, мир йому та благословення: *“Візьми садок і дай їй остаточне розлучення”* (Аль-Бухарі). І Пророк, мир йому та благословення, не запитував чи є у неї місячні, чи вона у стані очищення, тому що це розлучення жертва від самої жінки, тому це дозволено у будь-якому стані (в коментарях до хадісу вказується у одному із джерел, що її чоловік був дуже негарним і щоразу, коли приходив до неї, їй хотілося плюнути йому у обличчя, і тому вона боялася, що стане невдячною (одне із значень слова “куфр” – невдячність, інше значення – “невір’я”), за що потрапить у Пекло, або зробить щось, що може привести в подальшому до невір’я (наприклад, перелюб); можливо, вона використала загальну фразу, яку можна тлумачити широко, тому, що для жінок характерно говорити узагальнено – примітка перекладача).

Сказано у “Аль-Мугні” як роз’яснення дозволу такого розлучення (خلع) у стані місячних: 7/52: *“Заборона давати розлучення під час місячних через шкodu, яка пов’язана із тривалістю строку очікування, розлучення із компенсацією від жінки (хал) служить для усунення шкоди, яка пов’язана із поганою близькістю і перебуванням із тим, що тобі не подобається, і що ненавидиш, а це більше, ніж шкода через тривалий строк очікування, і дозволено усувати більшу шкоду меншою, тому Пророк, мир йому та благословення, не запитував цю жінку про її стан”* (кінець цитати).

Що стосується укладання шлюбного договору із жінкою, коли у неї місячні, то у цьому немає біди, тому що основа – це дозвіл, і немає доказу на заборону цього. Вхід же чоловіка до неї під час місячних – на це звертається увага, і якщо вжиті заходи, щоб він не мав вагінального статевого акту із нею, то нічого страшного, а якщо такі заходи не вжиті, то не входить до неї, доки вона не очиститься, через страх опинитися у забороненому.

**Восьме: звертання уваги на місячні у строку очікування при розлученні** – якщо чоловік дав розлучення дружині після того, як пізнав її чи усамітнися із нею, то вона зобов’язана очікувати три повних місячних цикли, якщо у неї є місячні і вона не вагітна, відповідно до слів Всевишнього: *“Розлучені жінки повинні очікувати три строки місячних”* (сура “Аль-Бакара”, 228), тобто три менструації. Якщо вона вагітна, то очікує, доки не закінчиться вагітність, незалежно від того довгий період чи короткий, відповідно до слів Всевишнього *“У вагітних же він займає час до пологів їхніх”* (сура “Ат-Таяк”, 4). Якщо ж вона не має місячних, як то малолітня, у якої ще не

почалися місячні, і та, яка не має надії на місячні через вік або операцію, через яку видалено матку чи інше, через що вона не сподівається на повернення місячних, то її очікування три місяці, відповідно до слів Всевишнього *“Для тих із ваших дружин, у кого припинилися місячні, в разі сумнівів ваших – строк у три місяці. Це також для тих, які не досягли віку місячних”* (сура “Ат-Таляк”, 4). Якщо ж жінка може мати місячні, але поки що їх немає через відому хворобу чи годування грудьми, то її строк очікування продовжується, доки не повернуться місячні і рахує за ними; а якщо усунута причина і місячні не повернулися, тобто видужала від хвороби чи закінчилося годування грудьми, але місячних досі немає, то вона очікує цілий рік після зникнення причини, це достовірне висловлювання, що базується на правилах Шаріату, якщо залишилася причина і не повернулися місячні, то вона стає як та, у якої немає місячних через невідому причину, а якщо її місячні припинилися через невідому причину, то вона очікує цілий рік, дев’ять місяців для вагітності для страхування, тому що у переважній більшості це може бути вагітність та три місяці строк очікування (*idda*).

Якщо ж розлучення було після шлюбного договору і перед усамотненням та торканням до дружини, то тут строку очікування немає взагалі, ні за місячними, ні за чимось іншим, відповідно до слів Всевишнього: *“О ви, які увірували, якщо ви одружуєтесь із віруючими жінками, а потім розлучаєтесь із ними, до того, як торкнулися їх, то вони не повинні вичікувати перед вами строк”* (сура “Аль-Ахзаб”, 49).

**Дев’яте: рішення про відсутність вагітності** – у цьому є потреба щоразу, коли необхідно переконатися у відсутності вагітності і тут є багато запитань.

Серед них: якщо у жінки чоловік помер, його спадок отримує дитина, яку вона носить, і якщо вона має нового чоловіка, він не може мати із нею статевих стосунків (**тобто не може взяти її заміж – примітка перекладача**) доки не почнуться місячні, або стане очевидно її вагітність, і якщо очевидно, що вона вагітна, ми приймаємо рішення про спадок для дитини, через наше рішення про наявність спадкоємця під час смерті, якщо ж у неї були місячні, ми приймаємо рішення про відсутність спадку для дитини через наявність місячних.

**Десяте: обов’язковість купання (гусль)** – жінка, у якої були місячні, якщо очистилася, зобов’язана скупатися, щоб очистити усе тіло, відповідно до слів Пророка, мир йому та благословення, Фатімі бінт Абі Хубайш: *“Якщо почалися місячні, то залиш молитву, а коли закінчатся, то скупайся та молися”* (Аль-Бухарі)

І найменший із обов’язків у купанні, щоб було охоплено усе тіло, навіть під волоссям, і найкраще, щоб це було у відповідності до опису, що прийшов у хадісі від Пророка, мир йому та благословення, коли його запитала Асма бінт Шакль про купання після місячних, і сказав, мир йому і благословення: *“Нехай одна із вас візьме свою воду та свою посудину і очиститься і нехай очиститься найкращим чином, потім поллє на свою голову і розітре сильним втиранням, доки вода не досягне голови, потім візьме шматочок тканини, промочений пахоцями і очиститься ним”*. І сказала Асма: *“Як очиститися ним?”*. Він сказав: *“Пресвятий Аллаг!”*. Сказала їй Аїша: *“Пройдися по слідах крові”* (Муслім 1/179).

І немає потреби вкорочувати волосся на голові, крім випадку, коли воно густе настільки, що жінка боїться, що вода не проникне до його коренів, відповідно до “Сахіх” Мусліма (1/178), із хадісу Умм Саліма, нехай буде задоволений нею Аллаг, що вона запитала Пророка, мир йому та благословення: *“Я жінка із густим волоссям, то чи необхідно мені видаляти його, щоб скупатися після нечистоти?”*. І у іншій версії хадісу: *“після місячних та нечистоти?”* (**під словом “нечистоти” маються на увазі виділення після сну чи статевого акту – примітка перекладача**). Сказав: *“Ні, достатньо втерти в голову тричі, потім додати води і ти очиститишся”*. Якщо жінка із місячними очистилася під час молитви, вона зобов’язана поспішити скупатися, щоб встигнути здійснити молитву вчасно, а якщо вона у подорожі, і у неї немає води, або вода є, але вона боїться шкоди через використання цієї води, або хворіє і їй зашкодить вода, то вона очищається землею (*таяммум*), замість купання, доки не зникнуть перепони, потім купається.

Деякі жінки очищаються під час, що відведений для молитви, і затримують купання до останнього часу, кажучи, що неможливо повністю очиститися за цей час, але це не доказ, і цьому немає виправдання, тому що вона може скоротити найменше із необхідного у купанні і здійснити молитву вчасно, потім, якщо буде більше часу, очиститься повним очищенням.

*Істіхада* – тривала кровотеча у жінки, що не зупиняється ніколи або зупиняється на незначний термін, наприклад, на день чи два дні в місяць.

І доказом першого стану, в якому не припиняється кровотеча ніколи те, що переказується у “Сахіх” Аль-Бухарі від Аіші, нехай буде задоволений нею Аллаг, яка сказала: “Сказала Фатима бінт Абі Хубайш Посланцеві Аллага, мир йому та благословення: “О, Посланець Аллага, я ніколи не очищаюся”” і в другій версії “у мене *істіхада*, тому ніколи не очищаюся”.

Доказом другого стану, в якому кровотеча припиняється лише на короткий час, хадіс Хамнат бінт Джахш, яка прийшла до Пророка, мир йому та благословення, та сказала: “О Посланець Аллага, у мене *істіхада*, дуже тривалі сильні місячні”. Цей хадіс передав Ахмад та Абу Давуд та Ат-Тірмізі, який сказав, що це хадіс достовірний, і він переказав від імама Ахмада, що це хадіс достовірний та від імама Аль-Бухарі, що це хадіс хороший.

### Стани жінки, із тривалими кровотечами (*істіхада*)

У жінки, у якої бувають тривалі кровотечі (*істіхада*) може бути три стани:

**Перший стан:** перед *істіхада* у неї були відомі місячні і це повертається до тривалості її попередніх місячних, до них застосовуються норми місячних, а усе, що за рамками цього – *істіхада*, тривала кровотеча, яка має свої норми.

Приклад цього: у жінки розпочиналися місячні у перші шість днів кожного місяця, потім раптово почалася у неї *істіхада* і кров почала йти постійно, тоді її місячні – шість днів на початку кожного місяця, а все, що за межами цього – *істіхада*, відповідно до хадісу Аіші, нехай буде задоволений нею Аллаг, що Фатима бінт Абі Хубайш сказала: “О, Посланець Аллага, воістину у мене тривалі кровотечі (*істіхада*) я не очищаюся, то чи треба мені полишити молитву?”. Він сказав: “Ні. Це виділення із судин. Але полишай молитву відповідно до днів, у які в тебе були місячні, потім покупайся та молися” (переказує Аль-Бухарі). У “Сахіх” Мусліма переказується, що Пророк, мир йому та благословення, сказав Умм Хабіба бінт Джахш: “Зачекай відповідно до днів, у які тебе затримували місячні, потім покупайся і молися”. І цим керується жінка, у якої є тривалі кровотечі, але у неї є відомий термін місячних відповідно до її місячних, потім вона купається та молиться і не звертає уваги на кров у цей час.

**Другий стан:** у неї не було відомих місячних перед початком *істіхада*, так, що *істіхада* у неї постійно, відколи вона побачила кров, від першого разу. В такому разі вчиняють за розрізненням, її місячні розрізняють за темною кров’ю, або загущенням, чи запахом і цьому відповідатимуть норми місячних, а що не входить сюди – до того застосовуються норми *істіхада*.

Приклад цьому: жінка побачила кров вперше в житті, і кровотеча у неї постійна. Але вона бачить, що десять днів кров темна, а решту часу – червона. Або бачить, що десять днів кров густа, а решту часу – рідка. Або бачить десять днів, що у крові є запах місячних, а решту часу – немає запаху, то її місячні коли кров темна у першому випадку, або густа у другому, або має запах у третьому, і все, що за рамками цього – *істіхада*, відповідно до слів Пророка, мир йому та благословення, Фатимі бінт Абі Хубайш: “Якщо це кров місячних, то вона воістину вона темна, і за цим впізнається. І якщо було так, то утримайся від молитви, а якщо інакше – то обмивайся (роби вуду) та молися, воістину то виділення із судин” (переказали Абу Давуд, Ан-Насаї, достовірним назвали Ібн Хіббан та Аль-Хакім). І цей хадіс, навіть якщо є думка стосовно його джерел та тексту, за ним вчиняли знаючі люди, нехай змишується над ними Аллаг, і це має більший пріоритет через те, що ситуація більше відповідає хадісові, ніж звичайна ситуація більшості жінок.

**Третій стан:** у жінки не було відомої менструації, і немає вірного розрізнення, тому що *істіхада* триває із першого дня, відколи вона побачила кров, із однією ознакою або із різними ознаками, які не можуть бути місячними, то така жінка вчиняє відповідно до звички більшості жінок, тобто її місячні будуть шість чи сім днів кожного місяця, починаючи із першого терміну, коли вона побачила кров, і все, що не входить сюди – *істіхада*.

Приклад цьому: вона побачила вперше в житті в п’ятий день місяця і це у неї продовжується постійно без можливості вірно розрізнити чи то місячні, ні зі кольором, ні за чимось іншим. То її місячні будуть кожного місяця шість або сім днів, починаючи від п’ятого дня кожного місяця, відповідно до хадісу Хамнат бінт Джахш, нехай буде задоволений нею Аллаг, яка сказала: “О, Посланець Аллага, у мене *істіхада*, тривалі сильні місячні, то чи заважає це мені молитися та постувати?”. Він відповів: “Я рекомендую тобі використовувати шматочок тканини (бавовни), вклади його у статевий орган і він забере кров”. Вона сказала: “Але її більше”. Стосовно цього він

сказав: “Це біда від шайтана, тому рахуй місячні шість або сім днів, про що знає Всевишній Аллаг, потім покаяйся доки не побачиши, що ти очистилася і молися двадцять чотири або двадцять три ночі та дні, та постуї”. Хадіс переказав Ахмад та Абу Давуд та Ат-Тірмізі, який назвав його достовірним, і переказується від Ахмада, що він теж назвав його достовірним, та від Аль-Бухарі, що він назвав його хорошим.

І слова Пророка, мир йому та благословення, “шість або сім днів” не для вибору, але для старання, щоб вона оцінила що ближче до її становища у порівнянні із тими, хто подібний їй будовою, віком та із ким вона має родинні зв’язки, і що із її крові ближче до менструальної крові, і тому подібне із того, що береться до уваги. І якщо ближче до шести – вчиняє відповідно до шести, якщо ближче до семи – вчиняє відповідно до семи днів.

### Стан, який схожий на істіхада

Може статися у жінки причина, яка спричиняє кровотечу із статевого органу, наприклад операція у матці чи інша, і це може бути двох видів:

**Перший: вона знає, що вона не може мати місячних після операції**, наприклад операція повного видалення матки або її перекривання таким чином, що не може виходити із неї кров, то на таку жінку не поширюються норми *істіхада*, її становище подібне тим, хто бачить жовті, або темні виділення, або вологу після очищення, вона не полишає ні молитви, ні посту, не ізолюється від статевого акту із нею, і не зобов’язується купатися через кровотечу, але зобов’язується під час молитви змити кров та прикрити статевий орган шматочком тканини або чимось подібним, щоб унеможливити вихід крові, потім миється перед молитвою (*вуду*) і миється лише після того, як прийшов час молитви, якщо це час молитви, подібно п’ятьом молитвам, або безпосередньо при бажанні здійснення додаткової молитви.

**Другий: жінка не знає про неможливість місячних у неї після операції**, навпаки, місячні можуть бути, в такому разі на неї поширюються норми *істіхада*. І доказом на те, що згадано є слова Пророка, мир йому та благословення, Фатімі бінт Абі Хубайш: “Воістину це виділення із судин, а не місячні, а коли будуть місячні – залиш молитву” і його слова: “а коли будуть місячні” вказують на те, що норми *істіхада* для тих, у кого місячні мають початок та кінець (як звичайні місячні), та ж, у якої не може бути місячних, то її кров – кров із судин у будь-якому випадку.

### Правила істіхада

Раніше ми знали коли буде кров місячними (хайд), і коли буде *істіхада*. І коли це місячні – діють норми місячних, а коли *істіхада* – діють норми *істіхада*. І раніше вже згадано головне із правил поведінки під час місячних.

Що стосується правил під час *істіхада*, то це правила, які діють під час очищення і немає різниці між жінкою у стані *істіхада* та у стані очищення, окрім наступного:

**Перше: необхідність митися (робити вуду) для кожної молитви**, відповідно до слів Пророка, мир йому та благословення, Фатімі бінт Абі Хубайш: “Потім мийся (роби вуду) перед кожною молитвою” (переказується у Аль-Бухарі у розділі “Змивання крові”). Це значить, що вона не миється (не робить вуду), доки не настане час молитви. Якщо це молитва додаткова, то вона миється при бажанні здійснити молитву.

**Друге: якщо вона хоче помитися для молитви (зробити вуду), то змиває сліди крові**, і накладає на статевий орган шматочок тканини із бавовни, щоб затримати кров, відповідно до слів Пророка, мир йому та благословення, сказаних Хамнат: “Я рекомендую тобі шматочок тканини, він забере кров”. Вона сказала: “Але крові більше”. Сказав: “Візьми одяг”. Сказала: “Крові більше”. Сказав: “Міцно перев’яжи (зроби пов’язку)” (слова із хадісу). І таким чином їй не завадить те, що вийшло після цього, відповідно до слів Пророка, мир йому та благословення, Фатімі бінт Абі Хубайш: “Сторонися молитви у дні місячних, потім скупайся і мийся (роби вуду) перед кожною молитвою, потім молися, навіть якщо кров капнула на килимок” (перекази Ахмад та Ібн Маджаг)

**Третє: вагінальний статевий акт.** Стосовно цього є суперечності серед вчених стосовно дозволу, якщо чоловік не боїться перелюбу, якщо залишить це. Але вірна відповідь: абсолютний дозвіл, тому що багато жінок, що досягали віку десяти і більше років мали *істіхада* за Пророка, мир йому та благословення, і ні Аллаг, ні Його Посланець не забороняли статевого акту із ними.

Навпаки у словах Всевишнього: “не торкайтесь дружин під час місячних їхніх” (сура “Аль-Бакара”, 222) є вказівка на те, що не треба він них ізолюватися в інший час, і молитва приймається від неї, а інтимні стосунки – то менш важливо. І робити аналогію (*кия́с*), що зносили із ними в такий час, як зносили під час місячних, невірно, тому що вони не рівні, навіть у тих, хто говорить про заборону, і аналогія не може бути вірною, якщо є відмінності.

### Розділ шостий. Пологове очищення та його норми

Пологове очищення (*ніфа́с*) - це кров, яка виводиться із матки через пологи, або під час них, або після них, або до них за два-три дні водночас із переймами.

І сказав шейх Ісламу Ібн Теймійя: “*Те, що вона бачить, коли починаються перейми – ніфа́с*” і він не обмежував це двома чи трьома днями, і маються на увазі перейми, за якими слідує народження, якщо не так, то це не пологове очищення (*ніфа́с*). І вчені суперечать у тому чи є якась мінімальна та максимальна межа. Сказав шейх Такиййу-д-дін у своєму посланні про назви, із якими шаріат зв’язав норми, на сторінці 38: “*У ніфа́су немає межі, ні мінімальної, ні максимальної і якщо сталося, що жінка побачила кров більше, ніж сорок, шістдесят або сімдесят діб, а потім це припинилося – то це і є ніфа́с, але якщо продовжується, то це ознака шкоди і таким чином межа сорок діб, тому що це межа більшості, на що вказують джерела*”.

Я кажу: основуючись на цьому, якщо кровотеча продовжилася до сорока, і у неї є звичка, що кровотеча закінчується пізніше або проявилися ознаки близького припинення, то чекає на припинення. Якщо так не сталося, то купається після завершення сорока діб, окрім випадку, коли співпало із часом її місячних, тоді чекає, доки не закінчиться час місячних і якщо завершиться після цього, то необхідно, щоб це стало для неї звичним, щоб робила у майбутньому так само, якщо ж кровотеча продовжується – то це *істіха́да* і використовує правила для *істіха́да*, які були раніше. Якщо очистилася із припиненням кровотечі, то вона чиста, навіть якщо не було сорока днів, купається, молиться, постує, має статеві стосунки із своїм чоловіком, окрім випадку, коли кровотеча припиняється менш ніж за день, у такому випадку немає ніяких норм. Це сказано в “Аль-Мугні”.

І не використовуються правила пологового очищення (*ніфа́с*), окрім випадку, якщо жінка народила те, що має явні ознаки людини, якщо ж стався викидень, дуже малий, у якому не видно людських рис, то її кровотеча не вважається *ніфа́сом*, навпаки, це кров із судин і її норми – норми *істіха́да*. І найменший проміжок часу за який проявляється риси людини – вісімдесят днів від початку вагітності і в більшості випадків дев’яносто днів. Сказав аль-Маджд ібн Теймійя: “*Коли бачить кров під час перейм перед цим, то не звертає на це увагу, але після цього утримується від молитви та посту і якщо після пологів виявляється, що становище суперечить зовнішнім проявам, повертається і компенсує пропущене; якщо не виявилося, то продовжується норма зовнішніх проявів без повернення*”. Це передається від нього у “Шарху-ль-ікна”

### Норми пологового очищення (ніфа́с)

Норми *ніфа́су* такі ж як норми місячних повністю, окрім наступного:

**Перше:** *ідда* рахується за розлученням без *ніфасу*, тому що, якщо розлучення було перед пологами, то *ідда* (срок очікування) завершується пологами, а не пологовим очищенням, а якщо розлучення було після пологів, то очікує повернення місячних, як було сказано раніше.

**Друге:** **тривалість клятви** рахується за тривалістю місячних, а не рахується тривалість пологового очищення.

Клятва – це коли чоловік дає обітницю, що ніколи не матиме статевих стосунків із дружиною або на проміжок часу більший, ніж чотири місяці і якщо дав таку клятву, то вона діє лише чотири місяці, а коли час завершується, примушується до статевого акту або до розлучення за вимогою дружини (дивись суру “Аль-Бакара”, 226 – примітка перекладача) і цей проміжок, якщо у жінки було пологове очищення, не враховується чоловіком і додає чотири місяці до тривалості *ніфасу*, на відміну від місячних, тому що їх проміжок враховується чоловіком.

**Третє:** **зрілість** досягається, коли починаються місячні, а не коли станеться пологове очищення (*ніфа́с*), тому що жінка не може завагітніти доки в неї не потрапить чоловіче сім’я, і вона досягне зрілості тоді, коли у неї потрапить сім’я, яке передуює вагітності.

**Четверте:** місячні якщо припинилися, а потім повернулися, то це місячні із впевненістю, наприклад, якщо вона звикла до восьми днів, але бачить, що місячні були чотири дні, потім припиняються на два дні, потім повертаються на сьомий та восьмий, то те, що повернулося – місячні із впевненістю і на це поширюються норми місячних. Що стосується крові пологового очищення, то якщо вона припинилася до завершення сорока діб, потім повернулася на сороковий день, то у цьому є сумніви, і їй необхідно молитися і здійснювати фарди своєчасно і їй заборонено те саме, що заборонено жінці під час місячних, окрім обов'язкових речей і компенсує після її очищення те, що робила, кола була ця кров, із того, що повинна компенсувати жінка під час місячних. І це відомо серед вчених-факігів ханбалітського мазгабу.

І правильна думка, що якщо кров повернулася у час, коли може бути *ніфас* – то це *ніфас*, якщо ні, то це місячні, якщо ж ні, і кровотеча продовжується – то це *істіхада*, і це близько до того, що переказується в “Аль-Мугні” (1/349) від Імама М'аліка, що сказав: “*І сказав М'алік: “Якщо вона побачила кров через два або три дні, тобто після припинення кровотечі, то це ніфас, якщо ж ні – то це місячні”*” (кінець цитати). І це те, що обрав шейх Ісламу Ібн Теймійя, і немає стосовно кровотеч нічого сумнівного відповідно до реальності, але сумнів справа відносна, у якій відрізняються люди по мірі своїх знань та розуміння, і в Писанні та в Сунні є роз'яснення кожної речі і нікого Аллаг не зобов'язував постити два рази чи здійснювати обхід Кааби двічі, хіба що першого разу був недолік, який можна виправити лише компенсацією, а якщо раб зробив те, що міг із обов'язків по мірі можливостей, то він виправданий, як сказав Всевишній Аллаг: “*Аллаг не покладає на душу більше її можливостей*” (сура “Аль-Бакара”, 286) та сказав: “*то ж бійтесь Аллага наскільки зможете*” (сура “Ат-Тагабун”, 16).

**П'яте:** під час місячних, якщо жінка очистилася раніше звичного, чоловіку дозволяється мати із нею інтимні стосунки без засудження, а у стані пологового очищення, якщо очистилася раніше сорока днів, то небажано чоловіку мати із нею вагінальний статевий акт, відповідно до відомого у мазгабі, але правильна думка, що не засуджується чоловік за зносити із нею. І це слова більшості вчених, тому що засудження – це шаріатська норма, яка вимагає шаріатського доказу і стосовно цього немає нічого, окрім того, що згадав імам Ахмад від Усмана бін Абі аль-Аса, що його дружина прийшла до нього до завершення сорока днів і він сказав їй: “*Не наближайся до мене*”. І це не зобов'язує засудженням, тому що це могло бути як засіб безпеки, із страху, що вона не впевнена у очищенні, або щоб не почався рух крові через статевий акт чи через іншу причину. Аллаг знає краще.

### **Розділ сьомий. Використання того, що зупиняє місячні або викликає їх та засобів контрацепції і засобів, що викликають пологи**

Використання жінкою того, що зупиняє місячні, дозволено за двох умов:

Перша умова: **не має бути страху, що це їй нашкодить**, якщо ж є такий страх, то це заборонено відповідно до слів Всевишнього: “*не йдіть через руки свої до загибелі*” (сура “Аль-Бакара”, 195), “*не вбивайте себе, воістину Аллаг до вас милосердний*” (сура “Ан-Ніса”, 29).

Друга умова: **щоб це було із дозволу чоловіка**, якщо він зв'язаний із цим, наприклад, жінка перебуває у стані очікування розлучення у стані, коли чоловік зобов'язаний її забезпечувати, і вона використовує те, що затримує місячні, щоб розтягнути цей період і отримати більше коштів, тому не дозволяється їй використовувати те, що затримує місячні в такий час без дозволу чоловіка, і так само, якщо доведено, що затримання місячних унеможливорює вагітність, то необхідно мати дозвіл чоловіка, і навіть якщо є дозвіл, то краще не використовувати цього без потреби, тому що залишити все природнім ближче до помірності для здоров'я та благополуччя.

Що стосується того, що викликає місячні, то дозволено за двох умов:

Перша умова: **щоб це не призводило до втрати обов'язкових речей (*ваджіб*)**, наприклад, коли жінка використовує це із наближенням Рамадану, щоб не постувати чи щоб не молитися і тому подібне.

Друга умова: **щоб це було із дозволу чоловіка**, тому що настання місячних стає для нього перепоною повноти насолоди дружиною і не можна використовувати те, що позбавляє його прав, окрім як із його згоди, а якщо жінка розлучена, то у цьому може бути прискорення позбавлення права чоловіка на повернення дружини, якщо таке можливо.

Що стосується засобів контрацепції, то тут є два види:

Перший вид: **засоби, що унеможливлюють вагітність на постійній основі і це не дозволено**, тому що через це вагітність неможлива, кількість нащадків зменшується і це суперечить цілі шаріату, цілі збільшення ісламської общини і тому, що немає гарантії, що не помруть її діти, які зараз є і вона не залишиться вдовою без дітей.

Другий вид: **засоби, що унеможливлюють вагітність тимчасово**, наприклад, якщо жінка часто народжує і це її ослаблює і вона бажає організувати свою вагітність раз у два роки чи тому подібне і це дозволено за умови, що їй дозволить чоловік, і щоб не було шкоди їй, і доказом цього є те, що сподвижники ізолювалися від своїх дружин у час Пророка, мир йому та благословення, щоб їх дружини не вагітніли, і це не заборонялося їм. Маються на увазі зносини із дружиною, коли чоловік перериває статевий акт перед еякуляцією та спускає сім'я за межами статевого органу дружини.

Що стосується засобів, які викликають пологи, то тут є два види:

Перший вид: **коли пологи викликаються, щоб припинити вагітність**, то якщо таке відбувається після того, як ангел вдихнув дух у плід, то це заборонено, гріх (*харам*), без сумнівів, тому що це убивство забороненої душі без права, а убивати заборонену душу – харам відповідно до Писання, Сунни та одноголосної думки мусульман (*іджма*). Якщо це було перед вдиханням духа у плід, то стосовно цього є суперечності серед вчених стосовно дозволу. Серед них є ті, хто дозволив, і є ті, хто заборонив; і серед них є ті, хто сказав про дозвіл, доки не досягнуто стадії ембріона (*аляка*), тобто доки не минуло сорок днів, і серед них є ті, хто сказав, що дозволено, доки не стануть очевидними людські риси.

І всеохоплююче рішення - заборона припинення вагітності, окрім потреби, наприклад, коли мати хвора і не перенесе вагітності і тому подібне, в такому випадку переривання вагітності дозволене, окрім випадку, коли пройшов час, за який у плоду будуть явними людські риси. В такому разі заборонено. Аллаг знає краще.

Третій вид: **коли пологи викликаються не для того, щоб перервати вагітність** коли це є спробою викликати пологи при завершенні строку вагітності при наближенні до часу пологів, тоді це дозволено за умови, щоб не було шкоди ні матері, ні дитині. І щоб становище не вимагало операції, якщо ж є потреба у операції, то тут є чотири становища:

Перше: мати жива, плід живий. У такому разі операція не дозволяється, окрім крайньої потреби, коли є труднощі при пологах і є потреба в операції, і це тому, що тіло – *аманат* (довірене на збереження) у раба, тому не вчиняють із ним те, чого побоюються, окрім, якщо є більша користь, тому що, можливо, гадають, що в операції немає шкоди, але шкода станеться.

Друге: мати мертва, плід мертвий. У такому разі операція виймання плоду заборонена, тому що у ній немає користі.

Третє: мати жива, плід мертвий. Дозволяється проведення операції для виймання плоду, окрім випадку, коли бояться шкоди для матері, тому що явно, а Аллаг знає краще, що якщо плід помер, то може не вийти без операції і продовження його перебування у її животі позбавить її можливості завагітніти у майбутньому і це створить їй труднощі у майбутньому, можливо залишиться вдовою, якщо чекала *ідда* (строк очікування) після її попереднього чоловіка.

Четверте: мати мертва, плід живий. Якщо немає надії на його життя, не дозволяється проведення операції. Якщо ж є надія на його життя, то якщо вийшла частина його, розрізається живіт матері, щоб вийняти решту, а якщо не вдається витягнути нічого, то наші товариші, нехай змилюється над ними Аллаг, казали: “*Не розрізається живіт матері для виймання плоду, бо це нівечення тіла*” і істина в тому, що розрізається живіт матері, якщо неможливо вийняти плід без цього і це вибір Ібн Губайра, що сказано у “Аль-Інсáф”, це має перевагу (2/556).

Я кажу: особливо в наш час, тому що проведення операції – це не знущання над мертвим тілом, тому що живіт розрізається, а потім зашивається, і тому, що святість живого більша, ніж святість мертвого, і тому, що порятунок невинного від загибелі – обов'язок. А плід людини безгрішний, тому обов'язковим є його порятунок. І Аллаг знає краще.

**Зауваження:** у станах, коли дозволено переривати вагітність, що згадано раніше, необхідно мати дозвіл того, хто відповідає за дитину, наприклад, чоловіка.

І тут завершується те, що ми хотіли написати у цій важливій темі і ми скоротили у цьому до основ питань і правил, окрім деяких розгалужень та часткових питань, і в тому, що відбувається із жінками, море без берегів, але зрячий зможе повернути розгалуження до їх основ, та часткові питання до цілого та їх правил і буде оцінювати речі, дивлячись через них.



То ж нехай знає муфтії, що він є засобом між Аллагом та Його творіннями у передачі того, із чим прийшли посланці і його роз'ясненням творінням, і що він відповідальний за те, що у Писанні та Сунні, а це два джерела, розуміння який є обов'язком для раба, із вчиненням вчинків у відповідності із ними, і все, що суперечить Писанню та Сунні – помилка, яку необхідно повернути тому, хто її сказав і не дозволяється робити вчинки у відповідності до цієї помилки, навіть якщо той, хто це сказав, виправданий і доклав зусиль, і отримав винагороду за своє старання. Але тому, хто знає про його помилку не можна її приймати.

І необхідно муфтію бути щирим у намірах перед Всевишнім Аллагом, і звертатися до Нього у кожній справі, і просити Всевишнього стійкості та сприяння у істині.

І необхідно, щоб його увага була на Писанні та Сунні, щоб він дивився і шукав там або у тому, що допомагає у цьому із слів знаючих людей у відповідності до розуміння Писання та Сунни, тому що часто виникає якесь питання і людина шукає, що може із слів вчених, потім не знаходить у рішенні того, чим заспокоїться серце і можливо не знайде згадку повністю, але якщо повернеться до Писання та Сунни, стане зрозумілим йому рішення зблизька явно, і це по мірі щирості, знання та розуміння.

І необхідно муфтію зачекати із рішенням при проблемі, не поспішати, адже скільки було поспішних рішень, у яких після близького розгляду ставало очевидним, що то помилка і він шкодував про це і можливо він уже не зможе виправити рішення, яке прийняв.

І муфтії, якщо люди знають від нього, що він не поспішає та все вивіряє, будуть переконані у його словах і дослухаються до нього. А якщо побачать, що він поспішає, а той, хто поспішає багато помиляється, у них не буде переконаності у його рішенні, і можливо через свою поспішність і свою помилку він позбавив себе та інших знання та істини.

Просимо Всевишнього Аллага, щоб він наставив нас, і наших братів мусульман на прямий шлях і щоб опікувався нами, і оберігав нас від помилки своєю опікою, воістину він Щедрий, Благородний і нехай Аллаг благословить та вітає нашого Пророка Мухаммада, його рід та усіх його сподвижників. І хвала Аллагу, за милістю якого завершуються благі справи.

Написано рукою бідняка перед Аллагом, Мухаммада Ас-Саліха Аль-Усейміна перед обідньою молитвою в п'ятницю 14 Ша'абана 1392 р.г.

## Зміст

### Вступ

**Розділ перший. Значення місячних та їх мудрість**

**Розділ другий. Час місячних та їх тривалість**

**Розділ третій. Несподіванки під час місячних**

**Розділ четвертий. Норми і правила, що стосуються місячних**

**Розділ п'ятий. Істіхада та її правила**

**Розділ шостий. Пологове очищення та його норми**

**Розділ сьомий. Використання того, що зупиняє місячні або викликає їх та засобів контрацепції і засобів, що викликають пологи**

*Від перекладача: в першу чергу вся хвала і подяка Аллагу, завдяки якому здійснюються благі справи, а затим дякую Мансуру Абу Адаму із м. Магдебург (Німеччина) за цінні підказки при підготовці чорнового перекладу та за моральну підтримку; а затим Мусі Саліму із Палестини за сприяння у перевірці відповідності перекладу оригінальному тексту; а затим Келіц Інні Анатолійівні із м. Бар (Україна) за допомогу у перевірці українського тексту на наявність граматичних помилок та за цінні зауваження.*

*26 шавваля 1438 р.г.*